

Društvo za prosto letenje LET

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1977 in goji prosto letenje z jadralnimi padali in zmaji. Bilo je prvo samostojno društvo z dejavnostjo prostega letenja v takratni Jugoslaviji. V prvem letu obstoja je štelo čez 80 članov, ki so prihajali iz vse Slovenije. Zato društvo Let skupaj z zmajarsko sekcijo Delta kluba iz Ljubljane štejemo za pionirja organiziranega prostega letenja v Sloveniji in Jugoslaviji. Društvo je včlanjeno v Športno zvezo Škofja Loka, Zvezo za prosto letenje Slovenije in Letalsko zvezo Slovenije.

V vseh letih obstoja so društvo vodili: Milica Mitič, Tone Mrak, Janko Fajfar, Jurij Franko, Jure Podpečan, Tone Svolfjšak, Roman Tomat in Andrej Bertoneclj. Prosto letenje je vrsta letenja, ki se odvija v nekontroliranem zračnem prostoru z uporabo letalnih naprav, težjih od zraka. Z njimi lahko letalec vzleti in pristane s pomočjo energije svojih nog. Vzleti so možni s pobočij hribov, z naravnih vzletnih mest (travnikov) ali umetno narejene rampe. Drug način vzletanja, ki v Sloveniji ni pogost, pa je s pomočjo vitla, avtomobila in z motornim zmajem.

Po kvalifikaciji mednarodne letalske zveze obstaja več razredov letalnih naprav. Člani društva uporabljajo letalne naprave razredov FAI 1, FAI 3 in FAI 5.

- FAI 1 je jadralni zmaj s fleksibilnim krilom, ki ga upravlja letalec s pomočjo premikanja svojega težišča.

- FAI 3 je jadralno padalo, ki nima togih sestavnih delov.

- FAI 5 je jadralni zmaj s togim krilom, ki se upravlja po višini s premikanjem težišča letalca, po smeri pa z aerodinamičnimi krmili.

Tekmovanja v prostem letenju v razredih FAI 1, 3 in 5 so v različnih preletih v dolžini od 50 do 200 km. Razdaljo je treba preleteti v čim krajšem času. V razredu FAI 3 pa se tekmuje tudi v natančnem pristanku.

Disciplina je podobna klasičnemu padalstvu. Tekmovanja se odvijajo v okviru Letalske zveze Slovenije.

Člani se udeležujejo svetovnih, evropskih, državnih prvenstev in ligaških tekmovanj. Pri prostem letenju obstaja le kategorija članov. V društvo je vključenih 19 članov, ki so vsi tekmovalci (4 kategorizirani in 15 rekreativcev). Trije med njimi so strokovni delavci in trije funkcionarji.

Člani društva so dosegli sledeče najboljše dosežke:

- Domen Slana - 2. mesto na evropskem prvenstvu v jadralnem padalstvu - preleti leta 1993 v Cerkljah.

- Tone Svolfjšak - 1. mesto na svetovnem prvenstvu v jadralnem padalstvu - natančnost pristajanja - ekipno, leta 2003 v Ajdovščini.

- Od ustanovitve dalje so bili več kot desetkrat državni prvaki z jadralnim zmajem - posamično.

- Od ustanovitve dalje so bili več kot desetkrat državni prvaki z jadralnim zmajem - ekipno.

V obdobju do leta 2004 so državni rekorderji v sledečih disciplinah:

Prelet s povratkom 22 km Peter Soklič 1978

Prosti prelet 50 km Tine Kos 1981

Prosti prelet 99 km Viktor Vreš 1983

Prelet s povratkom 84 km Viktor Vreš 1983

Prelet s povratkom 134 km Franci Peternel 1990

FAI trikotnik 90 km Sandi Šlibar 1990

FAI trikotnik 120 km Franci Peternel 1995

Hitrost trikotnik 100km 38,3 km/h Matjaž Čater 2003

FAI trikotnik 165 km Peter Kejžar 2003

Objavljeno v Sto let športa v občini Škofja Loka 2006